

alene bleve tagne fra de Rige og de Velhavende, men at det ogsaa var de fattige, som havde været med til at bidrage til Statskassen, og at de muligvis kunde føle sig mindre fornøiede med en Kristendom, som slugte saa mange Penge. Altsaa var den Hovedbemærkning, som det ærede Medlem havde at gjøre til mig, ikke rigtig. Saa mente det ærede Medlem dernæst, at 800,000 Kroner var ikke nogen stor Sum, det var kun 90,000 Kroner om Aaret i 9 Aar. Nu vil jeg for det Første gjøre opmærksom paa, at den Slags Overslag og Beregninger i Reglen overstrides langt ud over, hvad der var antaget, saa at hvis Beløbet ikke ender med at blive over en Million, vil man kunne sige, at man endda er sluppen temmelig billig. Men dernæst, hvad der er meget, og hvad der er lidt, er der jo meget forskellige Meninger om. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds mente, at det ikke var nogen stor Sum. Jeg mener nu, og dert er jeg enig med det ærede Medlem for Veile 1ste Valgkreds (Dusen), at til det Diemed er det en meget betydelig Sum. Jeg maa dernæst gjøre det ærede Medlem fra Svendborg (Tang) opmærksom paa, at jeg haaber at sætte ligesaa megen Pris paa vore nationale Mindesmærker som det ærede Medlem, skjøndt jeg selvfølgelig ikke tvivler om, at det ærede Medlem har det med megen Varme i den Retning. Jeg haaber altsaa, at jeg ikke skal være altfor kold. Under alle Omstændigheder forekommer det mig, at det ærede Medlem brugte et meget for stærkt Udtryk med Hensyn til, hvad jeg havde sagt, naar han sagde, at det var min Mening, at man skulde „blæse“ ad de nationale Mindesmærker. . . (Tang: Det ærede Medlem sagde, at det var Luxus) ja, ganske vist, men jeg hører ikke til dem, som mene, at enhver Luxus er utilsadelig og overflødig, ligesom det ærede Medlem formodentlig heller ikke mener det; saa heller ikke i den Henseende tror jeg, at der er nogen Forskjel paa os. Men han brugte udtrykkelig det Udtryk, at jeg mente, at man skulde blæse ad vore nationale Mindesmærker (Tang: Jeg sagde ikke dette om det ærede Medlem!) Ja, det gjør mig ondt, hvis jeg har taget feil; men det ærede Medlem benyttede under alle Omstændigheder Ordet „blæse“. Altsaa, jeg talte ikke ud fra det Synspunkt, at der ikke skulde gjøres Noget for Vedligeholdelsen af dette nationale Mindesmærke, men jeg henviste udtrykkelig til, at det kunde gjøres paa en anden Maade. Jeg sagde, at Statskassen maatte ikke var den, som nærmest var forpligtet til at gjøre Noget i denne Retning, men at de vare særlig forpligtede til at

gjøre det, som ikke alene satte Pris paa de nationale Mindesmærker, men ogsaa havde Raad til at udrede, hvad der maatte være fornødent til deres Vedligeholdelse. Mærkede da det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds talte og henviste til Frue Kirke, følte jeg mig ved denne Henvisning bestyrket i, hvad jeg havde sagt, at man nemlig paa denne Maade let kom ind paa et Straaplan. Nu har Restaurationen af Ribe Domkirke affødt ikke alene den eventuelle Restauration af Frue Kirke, men det ærede Medlem for Svendborg kommer ogsaa med Nikolai Kirke, og det kan jo være, at andre ærede Medlemmer have andre store Kirker at reparere, saa at til Slutningen kunne vi virkelig faae Brug for hele Statskassens Indtægter alene til store Kirker og Kanoner, hvad der jo ogsaa i visse Henseender hænger godt sammen.

Naar det ærede Medlem fra Svendborg syntes at gaa ud fra, at jeg ikke skulde mene, at Kristendommens Stifter var en Stormand, tager han virkelig feil. Men det ærede Medlem talte, som om han troede, at Stormænd nødvendig maatte bo i Paladser, og at altsaa de kirkelige Stormænd maatte have store Kirker. Men det forekommer mig at være en meget aristokratisk Tankegang. Det ærede Medlem sagde udtrykkelig, at Kristendommens Stifter endte som Stormand, og at det derfor var i sin Orden, at denne Stormand fik en stor Kirke som Vidnesbyrd om, hvor stor han var. Skjøndt jeg nu paa ingen Maade vil benægte, at der er gaaet Stormænd ud fra store Paladser og store Kirker, forekommer det mig dog, at man maa sige, at en Stormand behøver ikke denne Slags Ting, han kan meget godt, hvad det ærede Medlem sikkert ogsaa ved videre Eftertanke vil give mig Ret i, undvære den Slags udvortes Kammer for at være en Stormand. Kristendommens Stifter blev efter min Mening den største Stormand, som nogensinde har levet, men at sætte hans Storhed i Forbindelse med store Kirker tror jeg, er at sætte to Slags Storheder sammen, som ikke have det Fjerne med hinanden at gjøre.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Jeg vil lige overfor, hvad der nu er fremkommet fra den sidste ærede Taler, tillade mig at udtale, at efter min Opfattelse kan det ikke siges, at Bevarelsen af Landets nationale Mindesmærker paa nogen Maade er Luxus. Efter min Opfattelse er det en Nødvendighed, hvis Nationen og særlig en lille Nation som vor skal vedblive at bestaa i Fremtiden, at den